

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdi-Vásárhely, 1901. november 17.

Vasárnap.

XX. évfolyam 91. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petisorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyiltterek díja előre fizetendő.

A válasz felirat.

A felirat, melyet a felirati bizottság előadója, Falk Miksa dr., válaszul a legmagasabb trónbeszédre a képviselőházban benyújtott, terjedelmesebb a hasonló államiratoknál, de egy szó sincs benne, melyet szívesen nélkülöznénk, vagy beszédfordulat, melyet szűkebbnek, vagy egyáltalán másképp formulázottnak kívánhatnánk. Tartalomra és alakra nagyjelentőségű államirat, s tökéletes klasszicitásával szerzőjét páratlan magas publicisztikai tehetségének zenitjén mutatja be. Közéletünk legkiválóbbjai elismerik ezt s azért csak természetes volt, hogy a felirat szerkesztését most is Falk Miksa század óta bevált tollára bízta. Személyes ovációnak tarthatjuk, hogy az ellenzék az igen terjedelmes irat azonnali felolvasását kívánta, tetszésének több helyen kifejezést adott és csak a felirat végefelé emelkedett gyenge ellenzés, míg a szabad- elvű párt padjairól a lelkesült helyeslés erős akkordjai hangzottak fel.

Nagyon messze vezetne az egész felirat parafrázisa, egyes helyei azonban ellenállhatlan hatalommal ragadják meg az olvasó elméjét; ezeket akarjuk érinteni. Igen találóan ismerteti a felirat a helyzet nehézségeit, melyek elhárítása nem áll kizárólag a parlament hatalmában. Lángbetűkkel festi a gazdasági depresszió hatását az utalás arra, hogy a jobb évek feleslegeit oly mulasztások pótlására kellett fordítanunk, melyeknek okai nem vagyunk, és ezért nem gondoskodhattunk tartalékokról soványabb esztendőkre. Szinte klasszikusok az Ausztriához való gazdasági viszonyunkról szóló fejte-

getések. Kényszerítő erejű plasztikával van kidolgozva a feliratban Magyarország joga a külön vámterület felállításához egyrészt, hajlandósága másrészt, hogy e jogával, a két állam érdekeinek összeegyeztetését feltéve, ez idő szerint élni nem kíván. Nem kiesinyítjük Falk érdemét, ha kifejezzük azt a gyanításunkat, hogy ezt a helyet Széll Kálmán miniszterelnök különös nyomattal befolyásolta, mert abban a legkisebb árnyalatig vissza van adva az ő szelleme és államférfiúi felfogása.

Igen figyelemreméltó az a hely, mely arról az eshetőségről szól, ha nem sikerülne a szövetséges német birodalommal kereskedelmi szerződést kötnünk. Esetben oly fegyverekhez is keliene nyulnunk, — mondja a felirat, — melyek elvből nem kellemesek, de amelyek használatára az önvédelem kényszerít bennünket. E fegyverek alatt, ha akarunk, csupán háborús vámkokat érthetünk, de némileg szárnyaló képzelettel más nemzetközi természetű gazdasági megállapodásokat is sejthetünk alattuk, melyek nehezen tévesztünk el céljukat. Az illető helyet nem kell így értelmezni, de megengedi az ezt az értelmezést is, és ebben látjuk a szerkesztés mesteri voltát.

Megelégedéssel fogja a nagy közönség olvasni a feliratban, hogy az adóreformnál az egyenes adók emelésének kizártnak kell maradnia, és csak arról lehet szó, hogy a terhek egy része ama vállakról, melyek már túl vannak terhelve, azokra a vállakra háríttassék át, melyek aránylag még képesebbek azok elviselésére.

Igen érdekes a felirat, állás foglalása a trónbeszédben kifejezésre jutott elvvel szemben az összes termelési ágak egyenlő és harmonikus fejlesztéséről. A „szabad- elvű párt, melynek nézetei első sorban jutnak kifejezésre a feliratban, természetesen ugyanezt az elvet vallja; annál inkább meg kell jegyezni, hogy a legelső gyakorlati alkalomnál a mezőgazdaság érdekei állítanak homlokterbe. Az ujonnan szerkesztendő általános vámtarifa említésénél történik ez, melyre vonatkozólag a felirat határozottan hangsúlyozza, hogy itt a földművelési érdekeket első sorban kell figyelembe venni. Ebből láthatják az agráriusok, hogy valódi érdekeiket mindenki, még a merkantilisták is szívesen előmozdítják, és hogy csak oly követeléseik részesülnek visszautasításban, melyeknek teljesítése nemcsak más kereseti ágaknak okozna kárt, hanem nekik maguknak is.

Különben a választási harcok hevében felmerült ellentéteket a gazdasági kérdések felfogásában elintéztetteknek tekinthetjük, miután a szabadelvű párt összessége Széll Kálmán programját a magáévá tette, ami a csütörtökön kezdődő felirati vitában hallhatóan és behatóan befog bizonyulni.

Országgyűlés. A képviselőház nov. 14-iki ülését gróf Apponyi Albert házelnök délelőtt 10 órakor nyitotta meg.

Felhívta a képviselőház bizottságait, hogy a mai ülés után alakuljanak meg.

Ezután a Ház megválasztotta a bíráló bizottságokat.

Napirendre a felirati javaslat tárgyalása volt kitűzve.

TÁRCZA.

Az első jutalom s az első szerelem.

Irta: Jókai Mór.

Diágyerek voltam, iskolába jártam és a melletti verseket irtam. Két versem meg is jelent nyomtatásban: egyik a Regélőben, a másik a Jelenkorban.

S velem nem tette meg azt az apám, amit Ovidius Nasóval tett az apja, hogy a versifikálást felhagyassa vele, jól ellaznakolta; de a költőnek született fiú még a verés alatt is verset jajgatott, „vea vea caro pater, nunquam jam carmina dicam.“ („Jaj, jaj, kedves apám, több verset nem fecsegek már!“) Az én apám maga is sok költői hajlammal bírt: a mesemondást tőle tanultam s büszke volt rám.

Sőt maga az ekklosia is kitüntettett. A presbyterium a Tötösy-stipenditumot nekem ítélte oda: pedig csak syntaxista voltam, holott fölöttem még rhetorok, poéták és logikusok is voltak, a kikben válogatni lehetett.

Harminczhárom forint volt a jutalom.

Első jutalom, a mit életemben kaptam irodalmi munkálataimért.

Nagytisztelott Hetényi esperes ur tüzte ki a feladatot, melyet discipulusoknak meg kellett

oldani; ez volt a feladat: „ember az ember.“ Nehéz mondás gyerekek számára. Az én penzumom felett meg rá legjobban. Akkor voltam tíz esztendő. Hát honnan tudtam én azt akkor, hogy miért ember az ember.

Eg házfí uram hozta el a házunkhoz a nekem odaitolt pályadíjat. Hozta az ölében, egy nagy vászonzacsakóban. Csupa krajezárpénz volt. A nagy kalvinista templomban vasárnaponként az isteni tisztelet alatt sobajárta a padokat a hosszú rudra akasztott bársony-persely, melybe minden igazhívó egy valószínű krajezárt hullatott, buzgósa tanujelül. Az összegyűlt krajezárakkal fizetett az ekklosia.

Azt bizony meg kellett számlálni — a nyugtatványozás végett kiöntötték az asztalra. Én számláltam — valóssággal ezerkilencszáznöveleven krajezár volt?

No most, fiatal olvasóm, mit csinálnál te, ha irodalmi pályadíjad, egy rakáson ezerkilencszáznöveleven krajezár heverne előtted?

Csinálnál magadnak egy görbe napot s elespnád egy vig murin az iskolapajtásaidal? Nárczot is innátok?

Vagy vennél magadnak egy ezüst órát rajta, lánczezal s azt fitogtatnád a zsebedben?

Vagy élére tennéd, s naponként két garast kiszedve belőle felhasználnád pozsonyi mákoskifli vásárlásra?

Csak hogy önnekem parancsoltak ám Édes anyám volt a család kommandánsa. Ő neki enged-

delmeskedett mindenki, bizony mondom, hogy mindenki.

Én épen Pozsonyba induló voltam, német szóra. Édes anyám odaadott nekem a jutalmamból egy ezüst huszast költőpénznek, a többi pedig betette egy akkoriban alakuló bécsi járadékbiztosítási intézetbe az én jövődöbeli ellátásomra.

Derék egy intézet volt az.

Ha egy tizesztendő fűért befizették tíz forintot, az biztosítva lett arról, hogy hajlott korában teljes ellátásban fog részesülni.

Lehetetlennek látszik a dolog; pedig könnyen kimagyarázható.

Ha tíz fű tizesztendő korában befizet tíz forintot a járadékbiztosító intézetbe, az száz forint. Mire a járadékfizetés bekövetkezik, az összeg a kamatok kamataival felszaporodik ezerhatszáz forintra. Ezt az időt a tíz résztvevő közül megéri egy, vagy kettő. A többinek részlete a túlélők javára marad. Tehát csak a kitartástól függ a jó eredmény.

Mire a német szóról visszakérültem haza, jó atyám meghalt. Férfi korában, teljes erejében. Jövedelmünk megkevesedett: nem volt kenyérkereső. Kis birtokunk bérletéből kellett megélnünk, jó anyám gondoskodása mellett.

Nekem iskolába kellett járnom, jól kellett tanulnom, hogy az elsőséget másnak ne engedjem. Reggel hat órától nyolcegig lecskét tanulnom, feladatokat megírnom, akkor tízenegy óráig iskolában

Rohonyi előadó a javaslatot elfogadásra ajánlja. Beszédre végén Kossuth benyújtja a független-ségi párt követeléseit tartalma ó felirati javaslatot, melyet a jegyző egész terjedelmében felolvas.

November 15-én és 16-án tovább folyt a felirati vita.

Községi közigazgatásunkról.

Irtta: Szántó Károly.

II.

A II-dik birói, albirói és esküdti intézmények a kis községi szervezetben mítsem érnek, s alig pótolják egy jó községi szolgá helyét.

A kis községi képviselői rendszer, — az értelmiséggel nem bíró községekben — teljesen élettelen testületnek bizonyult, mert hatósági kényszer nélkül, a község legvitásabb ügye iránt is érzéketlen. S ez nagyon természetes is, mivel a község érdekét előmozdítani csak kétféle képpen lehet, t. i. szellemi és anyagi erővel. Az anyagi áldozatoktól a nép irtózik, mert a községek a legtöbb kisközségben már is elviselhetetlenné váltak.

A községi, vármegyei különböző pótdadók, törvényhatósági utadók, utatkarlói járulékok, iskolák fenntartási költségek, papi, tanítói, kántor, éjjeliadó, az állami adók mennyiségét nem csak hogy elérték, hanem már jóval is felül múlták.

A kis községi életben a szellemi istápolás forrásai is nagyon korlátozottak, s ha a jegyző gyümölcsfa tenyésztés, méhészet, házi ipar fejlesztés és mértékletességi egyet, fogyasztási szövethozat, vagy más hasznos hajtó ügy létesítésén fáradozik, azt az ugynevezett „fél tudókos” falusi szájhősök nemcsak hogy ellenzik, de nyíltan annak ellenségeivé is szegődnek. A felsőbb hatóság pedig ezen alkotásokban executiv joggal nem bír.

Tételes törvényeink világos rendelkezése ellenére — a névleges előjáróság téltenségeért — minden ügyben a magában tehetetlenül álló körjegyző tétetik felelőssé, s az előjáróság 4—5 tagja csak pipaszó mellett (most már cigaretté) gyönyörködik abban, hogy a jegyző görnyed a munka alatt, s ezenkívül az állam, vármegye, közigazgatás, főszolgabíró, kir. járásbíró végrehajtója és egy személyben polgári anyakönyvvezető is.

1871. év óta a falusi jegyző teendője az előjáróság együttes munkássága és felelősségének csak elvben való létezése mellett, megbotránkosodott, s ezzel szemben ma is a legnépesebb községekben még egy irtó állás sincs rendszeresítve; míg kisebb helyeken segédjegyzők vannak alkalmazva.

Addig is, míg az állam kezébe venné a közigazgatás gépezetét, meggyeszte — a lakosság arányához mérten — egálizálni kellene a segédmunka erők alkalmazását, mert az elmondott viszonyok között nem szabad oltorni azt, hogy a falusi képviselők korlátozott felfogása miatt a közigazgatás gyors menete előbe egyes helyeken indokolatlan akadályok gördítenek.

A vármegyék és főszolgabírók, utóbbiak és községek között hivatalos érintkezések oly nagy mérvű ezáltalán átfutó kezelést okoznak, hogy a hatósági közvegy munkaidőjének egyharmad része haszontalanul elfecséreltetik.

A közigazgatás egyszerűsítése tárgyában már napvilágra került törvény által általánosságban tette-műve javulást helyezünk kiltásba, de a községi szervezetre vajmi keveset, mert a bíraskodás 40 korona erejéig azok kezében maradt kik az eddigi tapasztalat szerint ahoz nem értettek.

Hogy a kiadott végrehajtási utasításban, a kodifikotmok az elmúlt tapasztalatokon okulva, minő következetességgel jártak el, azt már láttuk és ismerjük.

Lehet, hogy csalódunk, de kevés roményünk van, hogy a falusi jegyzők a közel jövőben is az eddigi jogkörnélküliségben vajdud állapotból kiemeltesse a végére valahára neesak a kötelesek teljesítésében, hanem a község élén is őket illesse meg az elsőség.

Egészségtelen állapotnak tartjuk azt, hogy kis községekben a bíraskodási jogkör az eddigi rendszerben maradjon, mert ez által a szándékolt cél elérése még csak távolról sem felel meg az óhajtott várakozásnak, mert törvényismeret és jogérzék nélkül a judikaturának említett részeit nem lehet oly közvegyekre bízni, kiknek összes ismeretük 4 elemi osztály esetleg 1—2 gymnasium.

A községi közigazgatás vezetése ma sok o'dalu ismeretet, körültekintést, szorgalmat, lelkiismeretes eljárást s főleg a fejlődő közigazgatással való folytonos tanulást igényel.

Eme kellékek nélkül a várva-várt jó közigazgatás nagy épülete, mint posványos talajra épített csak hamar összeroskad.

Vederemő!

Törvényhatósági közgyűlés.

— Háromszékvármegye alispánja következő tárgysorozattal hívta ő sze november 23-án törvényhatósági rend kívüli közgyűlést —

Kormányleiratok.

13279. és 24103. ikt. sz. a. Belügyminiszter ur Ö nagyméltóságának leiratai, a tisztújítószék határnapja kitűzése és a tisztújítási fogantatás tárgyában 22960 ikt. sz. a. Br. Fejérvári Géza m. kir. honvédelmi miniszter ur Ö nagyméltósága köszönet irata a törvényhatóság üdvözlétére. 22392. ikt. sz. a. Belügyminiszter ur Ö nagyméltósága leiratai a központi választmány újra alakítása tárgyában. 23224. ikt. sz. a. Pénzügyminiszter ur Ö nagyméltósága leiratai a Fotos, Martonos község határából kiszakítandó területek tárgyában. 23635. ikt. sz. a. Vállás- és közoktatásiügyi m. kir. miniszter ur Ö nagyméltósága leirata a sepsiszentgyörgyi polgári fiúiskola kejtének koresolya pályá ezéjára átengedésének megtagadásáról.

Törvényhatósági átiratok.

22411. és 23069. ikt. sz. a. Szeben és Szilágy vármegyék feliratai a vármegyei tisztviselők és más alkalmazottak fizetési, aránylagos rendezése tárgyában. 23513. ikt. sz. a. Hódmezővásárhely város közönsége megküldi Dr. Lukács György főispán beiktatása alkalmával mondott beszédnek emléki fizetét.

Vármegyei ügyek.

A közigazgatási bizottságból a folyó év végével kilépő 5 tag helyének választási utjáni betöltése. A közigazgatási bizottságba helyettes tisztügyész választása. Az igazoló választmánynak az 1902. évre megalakítása. Az állandó bíráló választmánynak az

1902., 1903. és 1904. évek megalakítása. Az állandó választmány tagjainak az 1902., 1903. és 1904. évek megalakítása. A közegészségügyi bizottság tagjainak az 1902., 1903. és 1904. évre megalakítása. A vármegyei kórházbizottság tagjainak 1902., 1903. és 1904. évre megalakítása. A tisztviselő nyugdíjalapot kezelő választmányba az 1902., 1903. és 1904. évek megalakítása. A közvegy és körjegyző nyugdíjalapot kezelő választmányba 4 tagnak megalakítása az 1902., 1903. és 1904. évek megalakítása. A vármegyei árva- és szegényház választmányába 9 igazgató választmányi tag megalakítása az 1902., 1903. és 1904. évek megalakítása. A járási mezőgazdasági bizottságokból a 3 év leteltével kilépő tagoknak és pótagoknak megalakítása. A Mensa akadémika részére tett alapítvány odaítélő bizottságának 3 évre megalakítása. Az igazoló választmány jelentése a törvényhatósági bizottsági tag választásokról és végleg elvett választott törvényhatósági bizottsági tagokról. A közgyűlésen ülésről és szavazattal bíró tisztviselők névjegyzékének előterjesztése. 22870. ikt. sz. a. Seethal Ferencz léte-nysz-bizottsági elnöknek azon állásáról lemondása és annak folytán új elnök választása. 23225. ikt. sz. a. Néhai alispán Gábor Péter özvegyének kérésre, özvegyi nyugdíja fölemelése. 24004. ikt. sz. a. A vármegyei gazdasági bizottság 1902. évi költségvetése. 24185. ikt. sz. a. A vármegyei szegény menedékház 1902. évi költségvetéséről.

Községi ügyek.

17257. ikt. sz. a. Kovászna község határozata fogyasztási do elengedése tárgyában. 21755. ikt. sz. a. Körös közvegynek az iskola államosítása érdekében hozott határozatai. 22076. ikt. sz. a. Szarazajta község határozata a vágatási díjakról. 22131. ikt. sz. a. Eresztvény község határozata ingatlan jövedelem elidogenítéséről. 22164. ikt. sz. a. Szentkatolna község határozata erdő eladása tárgyában. 22773. ikt. sz. a. Kovászna község piaci helypénz és helybérleti szabályrendelete 22833. ikt. sz. a. Léczfalva község határozata az állami óvoda felállításá érdekében. 23028. ikt. sz. a. Nagyborosnyó község határozata községi tőkepénz mikénti elhelyezése tárgyában. 23161. ikt. sz. a. Középpajta község határozata kataszteri munkadíj mikénti kifizetéséről. 23592. ikt. sz. a. Az 1901. évi községi számadások felülvizsgálatára számvizsgáló elnökök kiküldése. 23686. ikt. sz. a. Az iflyfalvi előjáróság kérésre községi szükségletekre tőkepénz kiutalásáért.

Községi számadások.

Községi költségvetések és esetleges pótköltségvetések.

Magánfelügyeli.

24102. ikt. sz. a. Dr. Kőnezei Gerő zágoni kör-orvos oklevelének kihirdetése.

Sepsi-Szentgyörgy, 1901. évi november hó 11-én.

Szentiványi Miklós,
alispán.

TANÜGY.

Meghiyas. A „Háromszékvármegyei Tanító-testület ez évi rendes közgyűlést november hó 21. és 22. ik napján, Sepsi-Szent-Györgyön, a vármegye-ház nagytermében fogja megtartani; a tiszteletbeli, rendes és pártoló tagokat szerencsések vagyunk

előadást hallgatnom, arra a rajziskolába monnem; délután két órákor ismét az iskolába: ott correp-tálni négy óráig. Azontul aztán volt néhány órai szabad idő, a mit el lehetett tölteni laptázással, koresolyázással.

En ezt a szabad időt arra fordítottam, hogy leezkék adtam magyar nyelvtanításból pénzért. Kaptam o y órai oktatásért havonként két forintot, abból fizettem a rajztanítási iskoladíjat. Két tanítványom volt. Egy zsidó legény Pollák, meg egy német leány, a Jetti.

A zsidó legény szorgalmas tanítvány volt: végig tanulta velem az egész grammatikát. Csak a kiejtésben volt hiányos. Az élesen ékezt „ó” magánhangzót nem tudta elsajátítani azt, hogy „kié az az éles kés”? így ejtette ki: „kijé ez az ejles kejs”? Nem bírtam róla leszoktatni.

Sokkal kellemesebb feladat volt a Jettikével. A kis leány velem egykor volt: eseregyerek a keresztapám egyik fiáért. Ezt német szóra, őt magyar szóra küldték a szülőik.

Kedves kis vidám teremtes volt, mindig mosolyra állt a szája, csupa hamisság volt a két szemre. Piros orozáin és állán gödröcskék. Maga sötét szőke. A hajja olyan volt, mint a gerlice turbékolás.

És énnekem mindennapi feladat volt egy óra hosszat a kitért könyv felett a fejemet az ő fejébe z értetni és ismételtetni: „Szeretlek, szeress szeret.”

Nem esoda, hogy beleszeretett. Ez volt az első szerelem. Ő is jó volt hozzám.

Arról természetesen álmodni sem lehetett, hogy két gyermek ábrándozása, hogy végződjék tartós boldogsággal; de a közös meghalás eszméje már akkor is kísértett a levegőben; és a mi mind a mai papig szedi az áldozatait a szerelmes gyerekek sorából. Micsoda gyászverseket irtam én akkor! „Jöjj, megpihenni majd sírhalmomra!” Azon alul nem is adják. „Teasék kisasszony leülni ide az én sírhalmomra, — ha kifáradt a wäizerben.”

A mellett pedig tökéletes gyerek voltam.

Szerettem játszani. Különösen szerettem a maes-kákat.

Volt egy kedvencz kölyökezcizám, tiszta fehér, azt szerettem a levegőbe feldobálni és röptében elkapni. Egyszer csak a czieza az arezomhoz kapott s a körmével végig kareztolta a pófamat a szemöldökömtől az államig.

Biz ez csunya földszítás volt! Kivált egy magyar nyelv tanítóknak.

S nekem ezzel a maeskakarmolással a képe mon kellett elmenem magyar nyelvleezkék adnom délután.

A Pollák barátom csak irlgalmasan végzett velem.

„Kijé ez a wijoros karmolás a kippeten.”

Hanem a Jettike tökéletesen kinevetett vele.

Hasztalan forgattam féloldalra azt a maeska-körömmel léniázott félpofámat előle, mindig csak nevetett.

Ez a nevetés kigyógyított a szerelemből.

Ha te már a maeskakarmolásért is kinevetesz, hogy fognál te akkor kagzagni, ha a nyakamat elvágnám.

Hát csak lassankint elfelejtettem mindent.

Azóta elmúlt egy néhány esztendő.

Ezelőtt néhány évvel kapok egy értesítést Bécsből, melyben egy régen fennálló pénzintézet felhiv, hogy tudassam életben létemet, mert az alapszabályok szerint belekerültem abba a kategóriába, melynek részesei évenkénti huszonnégy forint ellátási díjban részesülnek.

Nagyszerű nyereség!

Az én első pályadíjam, melyet jó anyám gondosan elhelyezett, most időjártával nekem huszonnégy forint évi díjt biztosít. A kinek két forintja van egy hónapra, az nem halhat meg éhen.

És ugyanakkor kapok egy levelet X. X. pesti asszonyságtól, hogy az unokájának, X. X. Árpád segéd-járásbírónak az áthelyezésénél járjak közbe az igazságügyminiszteriumnál. Hivatkozik a hajdani ismeretségünkre.

Mi ebből a meséből a tanulság?

Az, hogy gyerekek becsüldétek meg a gyerek-kori krajezárt, mert abból későbbi forint lesz. Az-tán gyerekek no játszatok a maeskákkal és a szép leányokkal.

hazafias tisztelettel meghívni. A választmány határozatából:

Kézdivásárhelyen, 1901. november 12-én.
M. Székely János, Vajna Károly,
elnök. titkár.
A közgyűlés napirendje: November hó 21-én d. e. fél 10 órakor.

1. Himnusz. Harmonikum kísérettel éneklük a közgyűlés tagjai.

2. Elnöki megnyitó beszéd.

3. Elnöki bejelentések.

4. A napirend előterjesztése.

5. Bizottságok kiküldése: a) gyakorlati tanítás megbiroálása; b) az estély rendezésében való segédkezésre.

6. Titkári jelentés a körök és a választmány egy évi munkásságáról.

7. A tisztviselői kar lemondásának bejelentése s a gyűlés további vezetéséről való intézkedés.

8. Kijelölt bizottságok kiküldése.

9. A helyesírás tanításának módszere, fokozatai és beosztása. Az öt járáskör által kidolgozott tétel. Irta: és felolvasta: M. Székely János.

10. Emlékezés Mátyás József Sárosi Samutól.

11. A kijelölt bizottság előterjesztése.

12. A választás vezetésére szavazatszedő küldöttség kinevezése.

November hó 22-én d. e. 8 órakor.

1. Gyakorlati tanítás az írva-olvasás köréből. A Grosselin Czukrasz-féle phonomimikai módszert bemutatja a m. kir. állami elemi leányiskola I. osztályában Nagy István igazgató tanító.

9 órakor a gyűlés folytatása.

2. Képviselői beszámoló-jelentés a M. T. Országos Bizottsága 1901-ik évi közgyűléséről, Vajna Károlytól.

3. A kiküldött bizottságok jelentései.

4. „Van-e helye és jogosultsága a népiskolában a buktatásnak, illetőleg osztály ismételtetésnek s ha van: mely esetekben?” A körök által kidolgozott tételről értekezés, Sárosi Samutól.

5. A segélyegyesületi igazgatóság jelentése.

6. A választmány javaslatai:

a) Az alapszabályok 10. §-ának módosítása iránt.

b) A „Székely Tanügy” hivatalos közlönynyó tétele tárgyában.

c) A körök új beosztása tárgyában.

d) A szavalásoknak a körök üléseken rendes tárgyai közé való felvétele ügyében.

e) Az állami isk. tanítói ösztöndíjak megállapítása tárgyában.

f) Az iskolai értesítők ügyében.

g) Az udvarhelymegyei tanító-egyesületnek a kántor tanítói illetményének nyugdíjba miként leendő beszámlálására vonatkozó megkeresése tárgyában.

h) A „Háromszéki irkák” iskoláinkban való használata iránt.

i) A „Gyermekvilág” cz. ifjúsági lap ügyében.

7. A jövő évi közgyűlés helyének és idejének megállapítása.

8. Elnöki záróbeszéd.

Jegyzések. Az I. nap délben közösbéd a város nagyvendéglőben, résztvenni szándékoztak Király István áll. isk. tanítónál az elszállásolás kedv. módon reszesülni ohajtók pedig Nagy István áll.

leányiskolai igazgatónál november 19-ig levelező-lapon sziveskedjenek jelentkezni. Későbbi jelentkezések figyelembe nem vehetők.

Az I. nap este műsorral összekötött táncestély lesz a tanítótörsület jótékony céljaira. Erről külön meghívót bocsátunk ki.

IRODALOM.

Gyermekvilág a czíme a legújabb ifjúsági heti képes folyóiratnak, melyet Nagyváradon Halász Lajos és Fehér Dezső hírlapírók és tanügy férfiak szerkesztenek s melynek legnagyobb előnye, hogy a szegény gyermekek is megszerezhetik. Jelen az ára egy-egy számnak 2 (kettő) fillér. Az eddig megjelent számok kitűnő szerkesztésről tanuskodnak s arról, hogy az olvasmányokat az ifjúság számára jól meg tudják válogatni. A kiállítás is csinos nagyon, úgy, hogy megerdemi a legnagyobb pártolást ez a folyóirat, melyből mutatott mai tárcánkban közlünk.

NAPI HIREK.

— **Kinevezés.** A király Száva Antal, szolnoki kir. aljegyzőt a csikszoredei kir. törvényszékhez kinevezte al bírónak.

— **Véglegesítés.** Az igazságügyminiszter Martzi Ferenc s ékesfőhérvári kir. javítóintézeti ideiglenes esatádfő, lapunk tehetséges munkatársát, állásában megerősítette.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter kézdívasárhelyi Vargha Irén feltörjai tanítónőt kinevezte az árapataki állami iskolához rendes tanítónővé.

— **Gyászünnepek.** Erzsébet Királynőért. A kézdívasárhely-kantai róm. kath. templomban a boldogult Erzsébet Királynő lelki üdvéért ünnepélyes gyászistenisztelet lesz jövő kedden d. e. 10 órakor. A gyászisteniszteletet megelőző órákban a róm. kath. főgymnasiumban, a polg. fiu- és leány s az állami elemi fiu- és leányiskolákban gyászünnepeket tartanak. Ugyanezen nap este 8 órakor a jótékony egyesület táncestély összekötött fillérestőlyt rendez.

— **Küldöttség** Wlassits miniszternél. A kézdívasárhelyi polgári leányiskola államosítása, illetőleg nagyobb államségéllyel való segélyezése ügyében felment küldöttséget esutörtökön délelőtti fél 11 órakor fogadta az országházban Dr. Wlassits Gyula miniszter. A küldöttség kérését Potsa József v. b. t. t. főispán adta elő nagy körűt-kintéssel, megleghangon ajánlván a miniszternek jó indulatába a kérés, melynek teljesülése nemcsak Kézdivásárhelynek, hanem a kezdi- és orbai járás lakosságának is hő ohajtó képezi. A főispán után Balázs Márton igazgató adott még felvilágosítást az iskola küzdölmeiről stb. a Miniszternek, a ki a Potsa főispán által bemutatott küldöttséget lekötölöző szívéllyességgel fogadta, s kijelentvén, hogy „kulturpolitikájának egyik főlöve a Székelyföld és székely érdekek hathatós támogatása s igen ohajtáná, hogy annyit tehetne a székelységért, a mennyinek szükségét ő is érezi s a mennyit teheti ez iskola érdekében is ohajtáná. Végül megnyug-

tatta, biztosította a küldöttséget legmelegebb érdeklődéséről és jóindulatáról, kilátásba helyezvén a kérésnek fokozatos mértékben való teljesítését. A küldöttség Dr. Axaméthty és Dr. Morlin miniszteri tanácsosoknál is tiszteltgett itt Dr. Török Andor polgármester adta elő a küldöttség kérését s mindket helyen a legnagyobb jóindulattal biztosították. A küldött ég, melynek Potsa József v. b. t. t. főispán vezetése alatt Benke Gyula és Molnár Józsiás orsz. képviselők, Nagy Gábor min. tanácsos, Székely Jánosné, Balázs Mártonné, Baló László, Benkő Lajos Balázs Márton, Jancsó Géza, Jakab István, Kupán József, Molnár Ferenc, Ifj. Tóth István, Dr. Török Andor és Zsigmond Ferenc voltak tagjai, azzal a benyomással jött el, hogy az iskola egyelőre nagyobb államségéllyre s rövid időn az államosításra is számíthat.

— **Tanítók estélye.** A népoktatásügy munkásainak jövő esutörtökön és pénteken Sepsiszentgyörgyön tartandó közgyűlés alkalmával esutörtökön este 8 órakor nagyszabású estélye lesz, melynek kiváló érdekességet kölcsönöz a Benedek Elek felolvasása, ki már előző nap délutánján Sepsiszentgyörgyre érkezik, hol a vasuti állomásnál az ottani tanítók testületileg önnepélyesen fogják fogadni, úgy őt, mind a vele érkező Földes Géza fővárosi tanárt, a Nemzeti iskola szerkesztőjét. Az estély műsora: 1. Királyhimnusz. Hazslinsky Gusztávól. Éneklj az áll. elemi fiúiskola énekkara, zongorán kíséri Csinádi Lajosné. 2. Felolvasás Benedek Elekétől. 3. „Falu végén kurta köröscsma.” Auspitz Jenő zenéjével. Előadja a sepsiszentgyörgyi tanítói férfikar. 4. Felolvasás Földes Géza által. 5. Népdalegyveleg. Előadja a sepsiszentgyörgyi tanítói vegyeskar. 6. „Öseink emléke.” Huber Károlytól. Előadja a tanítói férfikar. Műsor után tánc.

— **A kézdívasárhelyi „Jótékony Nőegylet”** folyó 1901. évi november hó 19-én, kedden, este 8 órakor a városház nagytermében, fele részben a városi szegények felsegítésére, fele részben a polgári leányiskola javára fillér-estélyt rendez, a következő műsorral: 1. Vig monológ. Előadja Tompa Zoltán. 2. Női-duett. Mendelssohntól. Előadja: Zsigmond Ida és Szabó Jenőné. Zongorán kíséri Székely Mariska. 3. „Elő-hírlap”. Szerkeszti: Szabó Jenő. Munkatársak: Barcsa Miklós, Dobay János, Király Aladár, Hajdó Ödön, Vajna Károly, Zayzon Lázár. 4. Dalegyveleg. Éneklj: Ambrus Kálmán, Oláh István, Czirmay Sándor, Ösz Lázár, Nagy Gerő, Fejér Károly, Vén Károly.

— **Építők figyelmébe.** A tulajdonon hirdetett Nagymihály Sándor okl. építési vállalkozó Kézdivásárhelyt és vidékén már több munkákat jeles sikerrel végzett; és ajánljuk a fentnevezett józan elméjű iparkodó pontos szakembert a nagyrődemi építendő közönség figyelmébe — ki építtetni akar ne kerülje el figyelmét. — Ó ad minden tekintetben felvilágosítást.

Felolós szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadólap tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

HIRDETÉSEK.

Piaczon lévő lakóházam földszinti helyiségeit Szentgyörgy naptól kezdve több évre bérbe adom.

Özv. Szabó Albertné.

1901. V. 490.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírói kiküldött az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kézdívasárhelyi kir. járásbíróóság 1901. évi V. 490/3. számú végzése következtében Dr. Szentiványi Árpád ügyvéd által képviselt Dulló József alcsernátoni lakos javára Damokos Tamás alesernátoni lakos ellen 591 korona 84 fillér s jár. erejéig 1901. évi szeptember hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1057 koronára becsült következő ingóságok u. m. 3 székér, 4 sertés, 1 szán, 39 zsák buza, 1 pár hám, 3 ló, árpa termény, és szalma nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a kézdívasárhelyi királyi járásbíróóság 1901. évi V. 490. számú végzése folytán 591 K. 84 fill. tökekövetelés, ennek 1899. évi ápril.

hó 14. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 369 korona 97 fill. ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Alesernáton községben a község házábanál leendő eszközölésére 1901. évi nov. hó 23-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik s ahhoz a vonni szándékoztók oly megjegyzéssel hívattak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legfőbbbet igérőknek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kézdivásárhelyt, 1901. évi November hó 10-én.

(169. 1—1.)

Farkas Miklós,
bírói i. kiküldött.

Szólóoltványok

szokványminőségben.

A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerítés.

Gleditschia csemeték és magvak.

Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerít s nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendelkezéshez rajzokkal ellátott útlesési és kezelési utasítás mellékeltek. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 ft.

Diócsemeték.

Óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt. Színes fénynyomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve küldetük mint den rendelési kötelezettség nélkül. Árjegyzésen kívül még egy olyan könyvet kap ozzel, ki azt czímre ingyen és bérmentve küldetük, mely nincsen az a ház, vagy család a hol annak tartalmát haszonra ne fordítának, város, falu, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is igen érdekében áll kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatoznak. Czím: „Ermelléki első szólóoltvány-telep” Nagy Gábor, Nagy-Kágya, (146. 5—10.) u. p. Székelyhid.

!Első kézdivásárhelyi!

okl. építési vállalkozó.

Elvállal tervezések, költségvetések szakszerű készítését mindennemű stílusban a legizlésebb kivitelben. minden épített tulajdonos saját izlésére: üzletlakóházak, gazdasági épületek, kertlakások, kut, hid, gát, ut, áteresztők, javítási, átalakítási munkákat, nedves lakások és pincek szárazsá tételét, teljesen szagtalan ürszék berendezését, beton burkolatokat, a legjobb és legolcsóbb kivitelben helyben és vidéken; jelen ideig itt helyben egy pár év óta a piacon emelkedett új házak saját műveim, mindezek tanúsítják jó és olcsó munkáimat, s több vidéki munkát végeztem a legjobb sikerekkel, melyről dicsőítő okmányokkal szolgállok eddigi munkaadóimnak ezen hálás köszönettel vagyok és ezutánra is kérem szíves pártfogását a nagyérdemű építető közönségnek.

Továbbá ajánlom legkitűnőbb építési anyagjaimat, pl. stuccatur nádfonat, elszigetelő aszfaltlemez, tűzmentes tető fedőlemez, a legnagyobb köterejű román és portland cement, oltotts oltatlan mészfűrészen vágott tetőléc, nedves fatak szárazsá tételére vízmentes aszfalt, brassói Schmidt-féle lagozott cserép nem drágább a közönséges cserépnél s mégis sokkal biztonságosabb még a szél sem fú keresztül rajta, a legolcsóbb külföldi cserép és porcellán kályhák stb. stb. építési anyagok bár mely időben megtekinthetők s jutányos árak mellett kaphatók.

Levelezésekre díjtalanul válasz adatik, szíves pártfogást kérve a nagyérdemű közönségtől úgy építésekre mint anyagok beszerzésére vagyok,

kiváló tisztelettel:

Nagymihály Sándor,

okl. ép. vállalkozó. (Szénpiazz.)

(166.)

Kiadó üzlethelyiség.

A kézdivásárhelyi takarékpénztár piaczori házában azon üzlethelyisége, — melyben jelenleg a Jánovits Sándor-féle fodrász üzlet van — 1902. április hó 24-től kezdődőleg egy vagy több évre kiadó.

Értekezhetni lehet a takarékpénztárnál.

168. 1-2.

Az igazgatóság.

Építők figyelmébe.

A mai kor igényeinek teljesen megfelelő épületeket és javításokat valamint épület rajzokat, az építő urak kívánsága szerint készítek el.

Elvállalok helyben és vidéken, lakóházak és mindennemű melléképületet jutányos árak mellett.

Szakképzettségemet mindazon épületek, melyek általam lettek befejezve fényesen igazolják.

Kérve a nagyérdemű közönséget, szíves pártfogásába venni.

Az elvállalt épületek rajza teljesen díjtalan.

Együttal kötelességem hív fel arra, hogy kiérdemeljem, a helyi és vidéki urak szíves pártfogását.

Kézdivásárhelyt, 1901. október hó.

Alázatos tisztelettel kérve

Molnár Antal,

150. 4-10.)

okleveles kőműves mester, épület vállalkozó.

Kiadó lakás.

Azon körülménynél fogva, hogy a kézdivásárhelyi takarékpénztár tulajdonát képező „Nemzeti Szálló” földszinti részét 1902. május hó 1-től kezdve a kir. járásbíróság foglalja el — az emeleten levő 7 egyes butorozott szoba magányos lakóknak, vagy az egész átalakítva családi lakásnak — pince, padlás és több marha állományra alkalmas istállóval együtt — 1902. április hó 24-től kezdve egy vagy több évre kiadó.

Értekezhetni lehet a takarékpénztárnál

167. 1-2.

az igazgatóság.

KÜLÖNÖS SZERENCSET

hoztak tulajdonosaikra a most lefolyt sorsjátékban is, a m főelarusítódánkból eladott **OSZTÁLY-SORSJEGYEK.**

Sorsjegyeikre most is sok főnyeremény eset mint például

| 30.000, 5000, 2000, 1000, 500, korona stb. összesen |

Nyolczszázharmincznégyezer koronát

fizettünk ki sorsjegyeink szerencsés birtokosainak.

A legközelebbi huzások **már november hó 21-én** kezdődnek, s a hivatalos tervezet alapján

100.000 sorsjegy közül 50.000 nyereménynyel lesz kisorsolva.

Tehát minden második sorsjegy nyer:

Eredeti sorsjegyek

egész sorsjegy

á 12.—K.

fél sorsjegy

á 6.—K.

negyed sorsjegy

á 3.—K.

nyolczad sorsjegy

á 150 K.

árban kaphatók míg a készlet tart

Adler L. Jakab és Testvére

bankbetéti-társaság **BRASSÓI** banküzletében.

Vidéki megrendelések azonnal s leggyorsabban teljesíttetnek. — nyeremények minden levonás nélkül. a legszigorubb titoktartás mellett fizettetnek ki.

(162. 3-4)